

Rerum Naturalium Fragmenta No. 41

<i>Szemere László:</i> A halászatilag káros madarak védelméről	3
<i>Szemere Zoltán:</i> Megfigyeléseim az óvilági csíkos mókusról (<i>Tamias striatus</i>)	7
<i>Szemere László:</i> A holland madárvédők megemlékezése rólunk	17

Budapest
1924

.

Rerum Naturalium Fragmenta

Szemere László szerkesztése:

Budapest II., Pasaréti-út 79

A halászatilag káros madarak védelméről.

Írta: Szemere László.

A madárvédelmi törvény, illetve a 16,946:1912. XI. 3. számú földművelésügyi miniszteri rendelet, mint pusztulófélben levő természeti ritkaságokat, a védelemben részesítendő madarak közé olyanokat is felvesz, amelyek a halászatra károsak. Ötféle madár van ilyenformán védve. De ha Chernel István újabb madárvédelmi törvényjavaslatát törvényerőre emelik, akkor még több, halászatilag káros madár fog törvényes oltalomban részesülni; ez azonban a jövő zenéje s mert nem tudhatjuk, hogy hogyan, mily terjedelemben fogják elfogadni, annak a halászatra kiható eshetőségeit sem taglalom.

A tervezet egyébként olvasható az Aquila folyóirat 1920. évfolyamában.

Hanem a tényleg érvényben levő rendelkezések bizonyára érdeklik az illetékeseket, miért is felsorolom itt a fent jelzett 5 madárféleséget:

1. Nemes kócsag – *Ardea alba* (L.).
2. Fattyú kócsag vagy kis kócsag – *Ardea garzetta* (L.).
3. Üstökös gém vagy hajas gém – *Ardea ralloides* (Scop.)
4. Batla vagy fekete-ibisz – *Plegadis falcinellus* (L.).
5. Kanalasgém – *Platalea lencorodia* (L.).

A nemes kócsag ezenkívül még különlegesebb védelemben is fog részesülni a folyó évtől kezdődőleg.

Ugyanis a hollandok nagyobb alapítványt adtak a Magyar Királyi Madártani Intézet (Budapest, II., Debrői-út 15) részére, oly rendeltetéssel, hogy azt a nagy kócsag magyarországi fészektelepének, általában a kócsag védelmének érdekében használja fel, belátása szerint. Az intézetnek tehát anyagilag is lesz módjában azon területtulajdonosokat támogatni, ahol még a kócsag költ, ezenkívül pedig annak, aki feljelenti azt, ki engedély nélkül kócsagot lő (fészket, tojását vagy fiókáit szedi), 500-1000 koronát is fog fizetni. Természetesen azon feljelentőnek, a ki az illetékes hatósághoz jelenti és elsőnek jelenti azt.

A kócsag is káros halászatilag, de az a tény, hogy igen gyéren fordul elő oly etikai kényszer, a mely elől az állatbarátok kitérni nem tudnak, helyesebben a kipusztulás elősegítésének ódiumát a jövő generáció előtt nem akarják magukra venni. Más madárfajnál viszont egyetemes szempontok irányították a törvény szerkesztőjét, mert hiszen akárhány madár van olyan, amely halászatilag káros, de mezőgazdaságilag nem.

Más téren is lehetne elég ilyen példára hivatkozni, elég legyen a nyulat említenem, a mely mezőgazdaságilag kétségtelenül kártékony állat, azonban mivel számottevő táplálék a húsa, mégis oltalmazták tilalmi idővel.

És a mezőgazdaság – pedig ez szélesebb körű érdekeltséget egyesít – túrni kénytelen ezt.

Természetvédelmi okból tehát, ha más okból nem is, számos érdekeltség, mondjuk: üzem, kénytelen egyes kártevő fajoknak megkegyelmezni. Azaz hogy köteles lenne s a hol ezt nem teszik, az annak a jele, hogy a közetika még nem látja azt a

bizonyos ódiumot, a mit fentebb említettem, a törvény végrehajtása pedig nehézkes s e téren is, miként számos téren, sok kihágás marad megtorlatlanul.

Hogy hol milyen faj van már pusztulófélben, az országonként változó; Németországban már sopánkodnak a szürke gém és a szarka pusztulása miatt, nálunk még ezek, az utóbbi főleg, nyugodt lelkiismerettel gyéríthetők.

*

Szerkesztő megjegyzése: A madarak védelmére az alaprendelkezéseket a mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása érdekében 1901. évben kiadott 24,655. sz. földművelésügyi körrendelet tartalmazza. A halászatot érdeklőleg abban már benne van a „Halászká” (Szerkő), a „halászmadar” (Danka sirály, Kacagó sirály). A madarakra vonatkozó tilalmi rendelkezés a rendelet 1. §-a szerint abban áll, hogy a ki a védett madarakat pusztítja, a madarak fészket és tojásait, fiait elszedi vagy azokat hatósági engedély nélkül forgalomba hozza, az 1894. XII. tc. (mezőgazd. és mezőrendőrségről) 95. § o) pontjába ütköző kihágást követ el és 100 (száz) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Az 1906. évi 80,644. sz. F. M. körrendelet kiegészíti a madarak névsorát s aszerint már a „fehér gólya” és a „fekete gólya” is védelem alá esik.

Megjegyezzük még, hogy ezek az itt felsorolt madárfajták nincsenek azok között a halakra nézve nagyobb mértékben kártékony állatok között, a melyeket a halászatról szóló törvény 26. §-a szerint a halászatra jogosított, ha vadászati jogosítvánnyal nem is bír, lőfegyver nélkül elpusztíthat.

(*Halászat, vol.23, 1922, no.5-6, p.15-16*)

Megfigyeléseim az óvilági csíkos mókusról (*Tamias striatus*).

Szemere Zoltán.

Hadifogságom tartama alatt Szibériában sokszor volt alkalmam e csinos kis állatkát látni és megfigyelni, sőt fogságban is tartottam őket, ahol azok szaporodtak is.

Három helyen láttam Szibériában a csíkos mókust, Krasznaja-Rjecskán, ahol 1914. decembertől 1918. áprilisig voltam (ez Chabarovszk szomszédságában van az Usszuri folyó mellett), Krasznojarszk és Novonikolajevszk közelében. Több helyen különben sem voltam olyan körülmények között, hogy őt láthattam volna. Egyébként azt hiszem, hogy a *Tamias striatus* Szibéria erdőségeiben mindenütt meglehetősen közönséges.

Először 1915 tavaszán láttam magában a hadifogolytáborban, ahogy a kerítés mentén futott. A szegény pára is elárulta, hogy ő sincs itt szívesen és szabadulást keres.

Jól emlékszem arra, mikor megfogtuk. Unger Béla barátom, ki gerincficamodása miatt (amiatt később ki is cserélték) nem igen tudott mozogni, a csákóját dobta a szerencsétlen kis „burunduk” felé (így hívják ott a muszkák), én ellenben hamar melléte termettem. A gyors és könnyű megfogási a burunduk tévedésének és együgyű csökönyösségének köszönhetem. Egy göröngy melletti kis mélyedést lyuknak nézett, abba bújt be s csak későn vette észre, hogy arra nem tud elillanni.

Minthogy semmiféle kalitka nem állott rendelkezésemre, egyelőre a két ablak közé teltem. Bár nem ismertem még, de mert valami mókusfélét sejtettem benne, beállítottam neki az ablakba egy girbegurba ágat is.

Táplálékul főleg napraforgómagot kapott, ezt nagyon szívesen ette. Megette a száraz kenyeret is, de az alma nem kellett neki. Nemsokára rájöttem, hogy legjobban szereli a cirbolyamagot. A földimogyorót csak akkor ette meg, ha egyebet nem kapott.

Az első éjjel nem tettem be neki semmiféle fészket, hogy alvó testhelyzetét megfigyelhessem. A következő helyzetben aludt: a két hátsó lábán ült, fejét lehajtotta egész a hasára, két első lábát a fejére tette, de nem mindig egyformán, néha az orránál voltak az ujjai, néha meg egészen a tarkójánál. Farkát baloldaltól és alulról ráborította a fejére.

Később aztán teltem be neki egy mohával kibélelt papírdobozt, melyet annyira megkedvelt, hogy a legcsekélyebb neki gyanús neszre rögtön belesurrant, mely jelenség különben egészen természetes.

Meglehetősen hamar híre terjedt az én burundukomnak a táborban, sokan jöttek el megnézni s egy szép napon egy orosz katona egyenesen engem keresett fel és nagyban kínált nekem egy eleven burundukot, hogy vegyem meg. Meg is vettem tőle tíz kopekéért.

Mielőtt a másodikat megvettem volna, csináltam egy jókora nagy kalitkát, amelyben mind a ketten kényelmesen elfértek és kényük-kedvük szerint össze-vissza ugrálhattak az ágakon.

Egymással nagyon jól megfértek, az ellenségeskedésnek soha legcsekélyebb jelét sem mutatták.

Azt már régen észrevettem rajtok, hogy a tisztaságot szerették, üríteni mindig félrevonultak, egy erre a célra kiválasztott sarokba.

A mi közönséges mókusunkról is hallottam emlegetni, hogy nagyon tiszta állat. Részemről evvel szemben éppen az ellenkezőjét tapasztaltam a Szibériában nálam fogságban volt közönséges mókusnál. Nem egyszer volt alkalmam látni, hogy a kalitkájában mindenfelé elhullajtott, sokszor egészen friss ürülékébe belelépett az első lábával (persze csak véletlenül) és utána rögtön elkezdett „mosakodni” és dörgölte rendületlenül képét azon mocskos praclijával! Az én mókusomnak nem volt külön kiválasztott ürítőhelye. Ilyen tisztátlanságot a burundukon sohasem észleltem.

Később az udvaron csináltam az én kis állataimnak jó tágas lakást. Alól, meg kétoldalt téglá, tető kövekkel rögzített deszkákból, elől drótháló, hátul pedig természetes kövekből összerótt fal. A lakás egy sarkában csináltam nekik egy földbe süllyesztett és téglákkal elrekesztett búvólyukat is.

Kisült azonban, hogy a hátsó fal nem volt elég szorosan összerakva, mert az egyik burunduknak sikerült rajta valami nyílást találni a kövek között. Megszökött, anélkül hogy közölte volna fogságban maradt társával az egérutat.

Természetesen azonnal megcsináltam teljes alapossággal a ketrecet.

Nem maradt sokáig egyedül az én cserbenhagyott kis csíkos mókusom, nemsokára hozott egy katona megint egyet, csak-hogy most már 20 kopek volt az ára.

Egy más alkalommal megint láttam a tábor udvarán, a kerítés mentén burundukot. Ezt ellenben nem én vettem üzőbe.

Nekiesett az a tarka seregélypár (nem olyan, mint a mi seregélyünk), amely az udvaron egy általam kihelyezett deszkaodúban ütötte fel tanyáját. Egy-két veréb is csatlakozott a seregélyekhez.

Az utóbbi jelenség nem lehet ok nélkül, gondoltam mindjárt magamban.

Nemsokára kerítettem egy eleven öreg verebet, amelyet beeresztettem a burundukjaimhoz.

Az addig oly jámbor állatkáknak látszott csíkos mókusok egyszerre nekivadultak. Villámgyorsan ide-oda ugrálva üldözték a szerencsétlen verebet. Szinte kirítt a szemükből az a vad szenvedély, amellyel hívatlan vendégüket megfogni igyekeztek.

Amit tudni akartam, megtudtam. Erre közbeléptem és a burundukokat bezavartam a lyukba, a verebet pedig szabadon eresztettem.

Biztosra vehettem tehát, hogy ez is meglehetősen fészekrabló. Hogy a tojás iránti ízlését próbára tegyem, betettem hozzájuk egy tyúktojást. Tágra nyílt szemekkel nézték, igen csodálkoztak azon, úgy látszik, nem láttak még ilyet. Eleinte nem is mertek

hozzányúl, később azonban elkezdtek vele játszani és begurították a lyukba. Onnan aztán csak akkor került felszínre a tojás, amikor orosz felső parancsra széjjel kellett szedni az udvaron a kőrakásokat s így nekem is más helyen kellett elhelyeznem a burundukjaimat. (Egy hadifogoly táborban valami kőrakás leple alatt kezdtek a tisztek alagutat ásni a kerítés alatt.)

Mikor a tyúktojást megint megfigyelhettem, vagyis mikor a lyukból kivettem, nem volt rajta semmiféle rágásnak nyoma, teljesen sértetlen volt. A verébtojást ellenben már nem fogadták bámulva, nem tekintették játékszernek, hamarosan kiitták.

Egy ízben megfigyeléseim érdekében feláldoztam egy már úgyszólván röpképes fiatal verebet. Nem tellett bele egy másodperc, már megfogták. Az egyik a szárnyát kezdte el rágni, míg a másik az agyvelejét ette, amit különben később a másik is megkóstolt. A veréb hulláját egész nap bent hagytam a kalitkában, de nem vettem észre, hogy azután még ettek volna belőle. Ebből mindenesetre arra kell következtetnem, hogy a fiatal madarakat a szabadban is nem annyira a „megélhetés”, hanem inkább ínyenckedés és jórészt csak ölési vágy folytán pusztítja el.

Az első télen nem sokat aludtak az én csíkos mókusaim, mert a szobában tartottam őket. A leghosszabb idő, melyet egyhuzamban álomban töltöttek, egy hét volt, legtöbbször azonban csak 2 – 3 nap.

1916 tavaszán megint vettem egyet. A farka alatt megfelelő nagyságú dudorodást látva, hímnek tartottam s egy nősténnyel együtt külön helyeztem el. Eszembe sem jutott, hogy

alaposabban kellett volna megnéznem. Minthogy látszólag nagyon jól érezték magukat, de egymás iránt teljesen közömbösen viselkedtek (nemi szempontból értve), még egyszer megnéztem az újonnan vett burundukot.

Kisült, hogy ez is nőtény. Azt a dudorodást, mely engem először megtévesztett, egy a hüvelyben lévő fehér, borsónagyságú csomó okozta, mely a faggyúnál lágyabb volt, de állaga porhanyósságánál fogva inkább tőrora emlékeztetett, viszont némileg áttetsző volt. Én a csomót óvatosan eltávolítottam s az állatnál egyáltalában semmiféle egészségi zavart, vagy kóros elváltozást nem észleltem. Ez a nőtény körülbelül két hét múlva megfiadzott. Három fia volt. Ugyanilyen csomót később a nálam fogságban megtermékenyített másik nőténynél is tapasztaltam. (Nevezetesen vásároltam egy hímet is.)

Tapasztaltak-e ehhez hasonló dolgot más állaton is, nem tudom. Én úgy következtettem, hogy e fajnál a termékenyítő hím magvadáka keményszik meg és marad vissza a nőtény hüvelyében. A dolog azonban a tüzetesebb vizsgálatot igényli még.

Megfigyelésem szerint a vemhesség 22 napig tartott. A nálam fogságban megtermékenyített nőténynek 6 fia lett. A szoptatás ideje alatt mindkét anyaburundukomnak adtam naponta friss füvet, amelyet nagyon szívesen ettek.

A második fészekalj azonban szomorú véget ért. Egy esős éjszaka után meglehetősen hűvös volt abban a faskamrában, ahol kalitkáim állottak, ezért kivettem a ketrecet a napra, de úgy, hogy az egyik deszkaoldal védte az apró jószágokat a közvet-

len napsugaraktól, azonkívül úgyis teljesen zárt fészekben voltak.

Nem tudom, mi volt az oka, mi nem, talán a gyakori nézegetés, tény az, hogy az öreg annyira nyugtalanul szaladgált a kalitkában ide-oda, hogy a fészket fiaival együtt teljesen szétrúgta. A pár napos, még teljesen meztelen fiatalok ott feküdtek teljesen szabadon a kalitka alján. Én nem voltam jelen, fent a szobában voltam elfoglalva. Nemsokára pedig a nap tovább jutott delelő pályáján és szépen benézett a kalitka rácsán. Mire én a dolgot észrevettem, már akkor négy elpusztult a fiatalok közül, a másik kettő is a végét járta s egy félórán belül ezeknek is végük volt.

A három idősebb fiatal egészen szépen fejlődött. Jól emlékszem rá, hogy 23 és 56 napos korukban rajzoltam le őket.

A 23 napos teste akkora volt, mint egy majdnem anyányi házi egér, de természetesen aránytalanul nagy fejjel. A szőrzet még nem volt teljes, rövid is volt még nagyon, azonkívül még meglehetősen gyér. A csíkok ellenben már szépen látszottak.

Az 56 napos akkora volt, mint egy karcsúbb mezei pocok. Fej aránylag egy kissé még nagy, szőrzet teljes.

A három fiatal közül egy maradt nálam. Egyet elajándékoztam, egyet pedig elcseréltem még egy öreg hímért.

A nyár folyamán többször láttam az udvaron egy burundukot és pedig azon a tájékon, ahol valamikor az én téglaketresem volt. Legnagyobb valószínűség szerint az én szökevényem volt az.

A tábornak ezen a részén volt egy csinos kis veteményes, meg virágos kert, melyet Nyáry Miklós barátom telepített és gondozott.

Rendesen itten láttam az én szökevényemet, amint a Nyáry által oly gondosan felkötözött sűrű futóborsó indái között járkált, eszegetett. Úgy látszik, a borsót szerette a legjobban, majdnem mindig ott láttam. Babra, egyéb zöldségre rá se nézett. Érdekes, hogy a földön ritkán láttam enni, még ha a borsó sűrűjében volt is. Rendesen fent volt a borsóján, ott ült le, ügyesen egyensúlyozva magát valami nagyjából vízirányosan húzódó szárra s úgy evett. Éjjelre alighanem a közelben lévő fáskamra alá húzódott. Ha a borsónál valaki megriasztotta, rendszeren oda surrant be. Később különben egész szépen megszokta a tőle egy-két lépésnyi távolságra járó-keelő embereket.

A következő télen a konyha mögötti folyosón teleltettem őket. Itt már jóval többet aludtak, de azért csak feljártak a kalitkába az alsó lyukban lévő fészükéből s vittek le maguknak ennivalót.

Aszerint, hogy milyen volt az idő, 8-20 napot aludtak egyhuzamban.

Már a téli álom kezdetén feltűnt nekem, hogy az ennivalóért rendszeren a nálam nevelkedett fiatal jött fel, míg a két öreg csak ritkán mutatta magát. Ezen különben nem volt mit csodálkoznom.

Eledelük állandóan volt a kalitkában. Azt nem tapasztaltam, hogy az egyszerre betett nagyobb mennyiségű ennivalót mind levitték volna a lyukba. Levittek annyit, amennyivel akkor jóllaktak, a többit fent hagyták.

Egy alkalommal feltűnt nekem, hogy a legtöbbször feljáró fiatal szeme mellett mintha valami harapás lett volna. Minthogy azonban látszólag komoly baja nem volt, nem sokat törődtem a dologgal. Nemsokára azonban észrevettem, hogy mintha valahogy úgy húzná a bal hátulsó lábát és egyáltalában betegesnek látszott. Amint a kalitkából kivéve, alaposabban megnéztem, láttam, mennyire csúffá tették szegényt a többiek.

A bal hátsó láb combcsontja alsó egyharmadában át volt harapva s a comb úgyszólván teljesen el volt már üszkösödve. Az arcon is több harapás nyoma látszott. Hogy további kínoztatásának elejét vegyem, végeztem vele.

Volt még a telelő fészekben két öreg hím és egy öreg nőstény. Rendszeresen feljártak az ennivalóért s minden jel arra vallott, hogy egészen jól érzik magukat, legalábbis semmiféle különöset nem lehetett észrevenni viselkedésükben.

Tavaszi felé egy nap gondoltam magamban, itt az ideje, hogy a felesleges harmadikat különválasszam.

A két hímet már kivettem a fészekből, külön-külön helyre téve őket. Most készülök a nőstényt kivenni és – majd hova lettem bámulatomban: a fészek üres. A nőstény burunduk nincsen sehol! Bármennyire is nézem, nincs, hál nincs. Végre megtaláltam „belőle” egy megszáradt bőrdarabkát! Elrágott szőrszálacskák, azok voltak elszórtan a fészek bélésanyaga

között! Szóval a két hím felfalta a nőtényt! I Még a csontvázból sem találtam egy szemernyit sem!

Én a dolgot a következőképpen próbálom megmagyarázni: Egy alkalommal kifogyóban volt a cirbolyamagom, melyet, mint fentebb említettem, a legszívesebben ettek s így csupán néhány szem cirbolyamag mellett főleg földi mogyorót tettem a kalitkába. Alighanem a csekélyebb mennyiségű, kedveltebb csemegén, vagy talán pláne az utolsó szem cirbolyán kaptak hajba. Akkor ölhatték meg a szerencsétlen nőtényt s hogy meg is ették, azt annak tulajdonítom, hogy egy jó darabig földi mogyorót kaptak, ezt pedig, ha meg is ették, nem szerették nagyon.

Hogy a csíkos mókus földalatti lyukakban él, főleg meg faodvakban, az, úgy hiszem, ismeretes már.

Hangja az ürgéére emlékeztető füttyentés, de valamivel élesebb, melyet leginkább meglepetéskor, vagy ijedtében hallat. Az üzekedés alatt hallottam tőle egy halk mormogásszerű hangot.

Vajon hozott-e haza vagy egy hadifogoly burundukot? Ha igen, úgy azt hiszem, az állatkertekben is meg fog jelenni ez a csinos kis rágcsáló.

(*A Természet.* - 19. (1923) 11-12. , p. 64-66)

A holland madárvédők megemlékezése rólunk.

Szemere László

A Hollandi Madárvédő Egyesület fennállásának 25-ik évfordulója alkalmából egy csinos kis emlékkönyvet adott ki.

Ebben igen melegen emlékezik meg a Magyar kir. Madártani Intézettel való összeköttetéséről is. Amint korábban közöltük, a hollandok a magyar madárvédelem céljaira, főként a nagy-kócsag kis-balatoni fészektelepének védelmezésére tekintélyes összegei gyűjtöttek, úgyhogy a Madártani Intézet azzal és a hazai gyűjtés eredményével a kócsag védelmét intézményesen – egy állandó kócsagőr alkalmazásával – biztosította is.

Ezt a csinosan kiállított emlékkönyv több helyen is említi, az érdemet pedig szerényen a Magyar Madártani Intézet titkárára, Schenk Jakabra hárítja, aki Magyarországon a természetvédelmet és azzal kapcsolatban a kócsagvédelmet is bevezette. Mi tudjuk, hogy szép terveiből még csak a kócsagvédelmet valósíthatta meg, a természetvédelemre, azaz tudományunkban a pusztulófélben levő ősmocsarak (őserdőink, sajnos, egyelőre nincs) egy-egy darabkájának védelmére, természeti emlékként való megőrzésére célzó javaslatai ellenben még „tárgyalás alatt” vannak az illetékes minisztériumban.

Az emlékkönyv számos rajzzal, fényképpel és három színes táblával van díszítve. Büszkeségünkre szolgál, hogy azok közül kettőt intézetünk igazgatója: Csörgey Titus festett és a Magyar Földrajzi Intézet sokszorosított.

Ismerteti a könyv az új hollandi vadásztörvényt is, és azt megkritizálja a madárvédő szemüvegén át. Így például kifogásolja, hogy a madarakat „vad” jelzővel említi a törvény, „apró vad”, „vízi vad”. A sárszalonka április-júliusi védelmét kevesli, mert júliusban még gyakran lehet Hollandiában a tojásait találni.

Ellenben helyesli, hogy a törvény eltiltotta az ágyúpuskák (csónakra szerelhető tópuskák), madárfogó hálók és a megvakított csalogató madarak használatát.

Nálunk ezen vadászati módok szerencsére nem jöttek divatba. Az eredeti faj-magyar vadász ennyire brutális eszközzel – értve a megvakított csalimadarat – sohasem is dolgozott, bár agyafúrt mesterkedései voltak is egyes pákászoknak. Egy régi okirat során felemlíték egy érdekes magyar pákászcselfogást, midőn azok a Sárrétben:

"Megcölöpölik láboknál fogva a sasfiakat fészkekbe, hogy el ne repülhessenek. Az anyjok pedig nappal vad madarakat, éjjel pedig halakat annyit hord tápláltságokra, hogy emészteni nem győzik fiaik, de reggelre már ott vannak a pákászok és a szép potykákat, nagy csukákat elragadozzák előlük. A fiak sipítanak, az anyjok pedig még inkább hordja nekik az enni-valókat, sipítanak, az anyjok pedig még inkább hordja nekik az enni-valókat, de mindazokat a lesi pákászok emésztik meg."

(*A Természet, vol.20, 1924, no.9-10, p.54*)

Megjelent füzetek

23. (1910)

Szemere László: Pár szó ragadozó madarainkról

Szemere László: Megfigyelések a kékvércséről

Máday Izidor: Az Országos Állatvédő Egyesület Jaskó Géza igazgatása alatt 1902-1904

Szakértői szemle - A villamos telep épülete

Hoitsy Pál beszámolója - Egyházi közgyűlés

Torony szentelés Acsádon - Egyházkerületi közgyűlés

Török János

25. (1910)

Szemere László: A fürj és a fogoly viszonylagos elterjedése

Magyarországon

Szemere László: Ismeretlen Syrrhaptus paradoxus (Pall.) adatok

26. (1912)

Szemere László: A parlagi sas és kígyászölyv fészkenél

Szemere László: *Stryx flammea* L. késői költése

Szemere László: A fürj és fogoly viszonylagos elterjedése

Magyarországon, II.

33. (1916)

Szemere László: A dögkeselyű és bajuszos sármány előfordulása

Herkulesfürdő környékén

Szemere László: *Cygnus olor* lövetett

Szemere László: *Pastor roseus* Uzonban

Állategészségügyi kitűntetések

Szemere László: A lappantyúról (*Caprimulgus europaeus* L.)

35. (1920)

Szemere László: A kis békászó sasról (*Aquila pomarina* Brehm)

Szemere László: A kócsag hajdani fészkelése és tenyésztése a Bodroghözben

Szemere László: Különféle adatok a buhuról

Szemere László: A konyhakertet ásassuk fel minél később

37. (1922)

Szemere László: Törvényjavaslat a madarak védelméről

Szemere László: Népies madárnevek

Szemere László: Otocoris alpestris lövetett

Szemere László: Madár- és tojásgyűjteményem elpusztulása

Intézeti ügyek — Personalia

Szemere László: A madárfényképezésre alkalmas fényképezőgépekről.

38. (1923)

Szemere László: Régi madártani adatok a Nagykunságról

Szemere László: A kócsag nyomatékosabb védelme

Szemere László: A hasznos madaraknak szánt fészekodvak megvédése a verebek ellen

Szemere László: Az új cementodúkkal végzett költési próbák első eredményei

40. (1923)

Szemere László: Adatok a széncinege, parlagi veréb és nyaktekercs hangjához

Szemere László: Kócsag adatok a Fertőről

Szemere László: Egretta alba és Pelecanus sp. szabolcsmegyei költéséről

Szemere László: Boroskay János. 1841 — 1923

Szemere László: Az olcsó fotografálás módja